

Kommun- och regionförvaltningsavdelningen vid finansministeriet

Utlåtande över utredarens utkast till en regeringsproposition om förnyande av statsandelssystemet

Med anledning av finansministeriets begäran per 11.2.2014 över utredarens utkast till en regeringsproposition om förnyande av statsandelssystemet framhåller Närpes stad följande.

Allmänt

Det är en väl motiverad målsättning att försöka förenkla och förtydliga statsandelssystemet och förbättra dess sporrande inverkan. Det är bra att sträva efter att minska antalet kriterier. Närpes stad noterar som en välkommen förändring förslaget att fästa större vikt vid andelen kommuninvånare med främmande språk som modersmål vid fördelningen av statsandelar. Ändringen kommer att sporra kommunerna till en aktiv integrationsverksamhet.

De allmänna principerna för ändringen av utjämnningen av statsandelen på basis av skatteintäkterna är riktiga. Det är bra att kommunen får fördel av ökade skatteinkomster upp till utjämningsgränsen. Kraftverkens fastighetsskatt bör i alla fall inte tas med i utjämnningen åtminstone inte för vindkraftverk. De stora lokala ansträngningarna för etablering av vindkraft motiverar att fastighetsskatten inte ska tas med i skatteutjämnningen.

Statsandelarna baseras även i fortsättningen i hög grad på åldersstrukturen och sjukfrekvensen i kommunen. Den större viktningen av sjukfrekvensen och av yngre åldersklasser i åldersstrukturkriteriet har en mycket kraftig inverkan på fördelningen av statsandelarna mellan kommunerna. Det är därför ett absolut krav att ändringarna bygger på verifierade uppgifter i utredningar och statistik för olika typer av kommuner. Den starkare betoningen av sjukfrekvensen framom åldersstruktur försvagar motiven för att satsa på förebyggande verksamhet. Förslaget till statsandelsreform innebär alltför drastiska ändringar i statsandelarna i jämförelse med nuvarande system. Många kommuner med stora minskningar i statsandelarna kommer att få oöverstigliga problem med ekonomin och skillnaderna i skattegraderna mellan mindre och större kommuner kommer ytterligare att öka. Den föreslagna övergångsperioden 2015-2019 för skatteutjämnningen bör förlängas från fem år till tio år och graderingen av övergångsutjämnningen ändras så att den årliga förändringen blir lägre.

Tvaspråkighetskriteriet

Enligt reformförslaget skulle ersättning för tvaspråkighet betalas endast till officiellt tvaspråkiga kommuner. De kommuner som till sin status är enspråkigt finsk- eller svenskspråkiga, men har invånare från båda språkgrupperna, skulle inte få någon ersättning för extra kostnader som service på två språk förorsakar. Enligt nuvarande kriterier i statsandelssystemet erhåller alla kommuner statsandelar för svenskspråkiga 6-15-åringar.

De enspråkigt svenska kommunerna skulle i fortsättningen inte få ersättning för merkostnader t.ex. i fråga om svenskspråkigt skolmaterial, som är dyrare än finskspråkigt. De enspråkigt finska kommunerna som upprätthåller svenskspråkiga skolor och daghem skulle förlora rätten till nuvarande berättigade tillägg.

I de enspråkigt svenska kommunerna uppkommer kostnader för översättning till svenska av handlingar som ofta finns tillgängliga enbart på finska. Service upprätthålls även för den finskspråkiga befolkningen i nästan samma utsträckning som i officiellt tvåspråkiga kommuner. Service på båda nationalspråken ges inom alla sektorer och det är speciellt viktigt inom vård- och omsorg. De enspråkigt svenska kommunerna har därför anställt tvåspråkig personal. Även det interkommunala samarbetet är tvåspråkigt.

Närpes stad yrkar på följande ändring gällande tvåspråkighetskriteriet i förslaget till statsandelsreform.

Den nya tvåspråkighetskoefficienten bör beräknas utgående från alla svenskspråkiga i en kommun oberoende av kommunens officiella språkliga status. Närpes stad föreslår en beräkningsgrund som ger ett tvåspråkighetstillägg till alla kommuner på basen av antalet svenskspråkiga i kommunen, men att den andel som beräknas utifrån alla invånare faller bort om kommunen är enspråkig.

Förslagsvis kunde kostnaderna för tvåspråkighet i de officiellt enspråkiga kommunerna beaktas på basis av den svenskspråkiga befolkningen (i förslaget 93 % av grundpriset för tvåspråkighet), medan kostnaderna för tvåspråkighet på basis av hela invånarantalet i kommunen (i förslaget 7 % av grundpriset) inte skulle beaktas.

Det föreslagna tvåspråkighetskriteriet följer för de enspråkiga kommunerna strider sannolikt mot Finlands grundlag 17 § enligt vilken "Det allmänna skall tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhällsliga behov enligt lika grunder".

Närpes stad kan inte omfatta tvåspråkighetskriteriet i sin nuvarande form i förslaget till nytt statsandelssystem, eftersom de enspråkiga kommunernas invånare inte behandlas jämlit i förhållande till de tvåspråkiga kommunernas invånare.

NÄRPES STAD

Hans-Erik Lindqvist
Stadsdirektör

Peter Andersén
Förvaltningsdirektör